

המעשה הוא העיקר

ימי החנוכה¹

ערב חנוכה

א. כל אחד ואחד צריך לעבוד עבודתו בערב חנוכה [שהוא מעין ענין החנוכה] כך שימצא "פך אחד של שמן חתום בחתומו של כהן גדול" באופן כזה שיהי' מוכן אחר כך על ידי קיום מצות חנוכה להאיר את היום הראשון של חנוכה.

ב. כשנותנים צדקה לפני בערב חנוכה שהוא ערב שבת, לא די לתת לו כראוי לצרכי שבת סתם אלא צרכי שבת מיוחדת - שבת חנוכה, שבודאי הדבר ניכר גם בסעודות השבת, ועל דרך זה - לתת ככל הדרוש לו עבור צרכי החנוכה (הנרות וכו').⁴

ג. [הוספה הנ"ל היא גם] בנוגע לעבודה הרוחנית - להוסיף בלימוד ריבוי הענינים בדרושי חסידות השייכים ליום זה מפני הצירוף דשבת וחנוכה [וכן הענינים הנוספים מפני קביעות ב' השבתות וקריאת ב' הפטרות כו']⁵.

ד. כשמחילים ימי החנוכה במוצאי שבת קודש - הרי הזמן המתאים לעורר אודות עניני חנוכה, הוא, בהתחלת ערב שבת, כיון שמיד בצאת השבת צריכים להתחיל בפועל ממש בכל עניני חנוכה.

ה. [לעורר] בנוגע להדלקת נר חנוכה כפשוטה: כיון שהדלקת נר חנוכה צריכה להיות מיד במוצאי שבת קודש, וכל המקדים הרי זה משוכח - הרי, ההכנות להדלקת נר חנוכה שאי-אפשר לעשותם ביום השבת צריכים לעשותם בערב שבת.⁷

ו. אפילו ההכנות שמותר לעשותם ביום השבת, מוטב שיעשו בערב שבת, שאז יהי' באופן מסודר כו', כיון שלא צריכים לחשוש מענינים של מוקצה, להזהר בכל תנועה ותנועה כו'.⁸

ז. [וכן] בנוגע להזולת, לעורר את השכנים והידידים כו', ועיקר - להשתדל ולברר אפילו על הספק כו' אם ישנם כאלה שאינם יודעים גדול ה"שטורעם" דעניני חנוכה, שגם אצלם יהיו כל עניני חנוכה בשלימות, כולל גם בנוגע להכנה לחנוכה מבעוד מועד, מערב שבת.⁹

וזאת למודעי שהליקוט כולל הן השיחות המוגהות והן השיחות הבלתי מוגהות (רשימת השומעים), משנת תשמ"ח אילך, והוא על אחריית המלקט בלבד.

1) ראה ש"פ מקץ תשמ"ח - התועודיות ע' 131: "...ישנה נתינת כח לכא"א לעסוק בעניני חנוכה... והדגשה מיוחדת בדורנו זה, שגשג הדור, ל"ק מ"ח אדמ"ר... מפרנס ומכלכל את כא"א הנמצא בדור הזה, כמאח"ל "מה להלן עומד ומשמש אף כאן עומד ומשמש".
ובמיוחד - תבע ונתן כחות הדרושים לעסוק בעבודה ד' חנוכה", הפצת והחינוך ביהדות והפצת המעיינות חוצה".

2) ראה שיחת ערב חנוכה תשמ"ח - התועודיות ע' 89: "בפשטות: הכנת השמן והפחיתות כו' להדלקת הנרות בחנוכה היא בערב חנוכה. ועפ"ז מובן שכמו כן בפנימיות הענינים ערב חנוכה הוא מעין ענין החנוכה (הארת העולם בגשמיות ב"נר מצוה ותורה אור"), ולכן בכוח להיות המכין לחנוכה - להכין את העולם לקבל את האור של נרות חנוכה". ושם ע' 90: "יש להוסיף... שיש בו כבר מענין החנוכה עצמו: ע"פ דין ומנהג ישראל בערב חנוכה לאחר תפילת מנחה, כמה שעות לפני כניסת חג החנוכה (והדלקת המנורה כ"א בביתו הפרטי) - מדליקים נרות חנוכה בבית הכנסת, ובמעמד עדה קדושה, מנין כו'".

3) שיחת ערב חנוכה תש"נ - התועודיות ע' 33.
4) שם ע' 34. ושם ע' 31: "כשעומדים ביום ההכנה לשניהם יש לעורר, לכל ראש, אודות המעשה בפועל "המעשה הוא העיקר" - לזכור שיום זה הוא "ערב" והכנה לכל עניני שבת "ביום השישי והכינו... והי' משנה" וכן "ערב" והכנה לכל עניני חנוכה. ובהו גופא - באופן הראוי לשבת מיוחדת (בהיותה שבת חנוכה) ועד"ז חנוכה מיוחד (מצד השבת) כטבע בני אדם שכל ענין נעשה חשוב ומקובל יותר (מע"ר אנגלייגט) כשמצטרף אליו דבר נוסף".

5) שם ע' 34.
6) שיחת ליל כ"ג כסלו תשמ"ט - התועודיות ע' 22: "ואי אפשר לסמוך על הפירסום ביום השבת".

7) שיחת ליל כ"ג כסלו תשמ"ט - התועודיות ע' 22.
8) שם: "ועכא"כ אלה שאינם יודעים בכלל אודות חנוכה".

ח. כאשר כ"ד כסלו (ערב חנוכה), חל בשבת - צריכה השמחה דחנוכה להיות גם בכ"ד, כי אז הניצחון של המלחמה [שנזכרים ונעשים] הוא באופן שאין שום רושם של טרחה וצער וכו'.¹⁰

מנהגי חנוכה

ט. גם כשנפגשים בימי החנוכה יש לנהוג בכרכת "גוט יום טוב"¹¹.

י. מנהג ישראל (תורה היא) לאכול מאכלים שעשויים בשמן, לזכר נס השמן.¹²

צדקה

יא. בימי החנוכה צריך להיות הוספה יתירה בענין הצדקה, שעל ידי זה זוכים בקרוב ממש, בי; מי חנוכה אלה, להדלקת הנרות "בחצרות קדשין"¹³.

שמחת חנוכה

יב. פסק הרמב"ם שימי חנוכה הם "ימי שמחה", וכמובא גם להלכה ברמ"א, ש"יש קצת מצוה בריבוי סעודות", "ולענין מעשה מנהג קדום הוא להרבות בסעודה בימים אלו, וכן נוהגין במדינות אלו"¹⁴.

יג. אף שיש חילוקי דעות בזה¹⁵, הרי מכיון שבמצות (נרות) חנוכה המנהג פשוט הוא להיות מהדרין מן המהדרין, מובן שכן צריך להיות בנוגע לשמחה בחנוכה - להדר בזה באופן דמהדרין מן המהדרין.¹⁶

המנורה והדלקתה

יד. הציווי "זה א-לי ואנוהו - התנאה לפניו במצות", כולל בנוגע לחנוכה - מנורת חנוכה נאה.¹⁷

טו. נוהגים להדליק בבית-הכנסת גם בבוקר כמספר הנרות שהדליקו בלילה שלפני זה.¹⁸

9) ש"פ יושב, ערב חנוכה תשמ"ט - התועודיות ע' 27: "ישנה דיעה בראשונים וכן מובא בכ"מ במאמרי חסידות (של אדה"ז, ועוד) שגמר נצחון המלחמה בנס חנוכה הי' בכ"ד כסלו (דלא כדעת הרמב"ם שהי' בכ"ה בכסלו).
והימים האלה נזכרים ונעשים, בכ"ד בכסלו מדי שנה בשנה חוזר ונשנה ענין הנצחון במלחמת היהודים על כל אלו ("יוונים" ו"מתיוונים") הרוצים "להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך"¹⁴.

לפי הדיעה שנצחון המלחמה הי' בכ"ד כסלו, צריך לומר, שהטעם מה שקבעו הי"ט דחנוכה בכ"ה בכסלו (ולא בכ"ד) אע"פ שהי"ט דחנוכה נקבע לא רק לנס שהי' בפך השמן אלא גם לנס דנצחון המלחמה, הוא, כי בכ"ה בכסלו הי' יום המנוחה, וכמרומו בהשם "חנוכה" חנו כ"ה".

10) ש"פ יושב, ערב חנוכה תשמ"ט שם ע' 30: "כשכ"ד חל בחול, יש ביום זה עדיין רושם מהמלחמה בהרע, וכל המתאבק כו' (כנ"ל ס"ב) ובמילא אין עדיין מקום לשמחה; משא"כ כאשר כ"ד כסלו חל בשבת, שאז הנצחון הוא באופן שאין רושם וכו' יש לומר שגם בכ"ד תהי' שמחה.

ובפרט שיום השבת (כל שבת) הוא יום שמחה - "וביום שמחתכם אלו השבתות", ויש לומר שהשמחה של שבת "אהנ"ג גם להענינים של חנוכה, שתהי' השמחה גם מצד נצחון המלחמה (שבנינו חנוכה)". עיין שם בארוכה.

11) שיחת אדר"ח טבת, לחברי הכולל "תפארת זקנים - לוי יצחק" ו"חכמות נשים" תש"נ - התועודיות ע' 65: ראה שם: "ואם כן הוא בכל המועדים, עאכ"כ שיש לנהוג כן כשנפגשים בימי החנוכה". וראה בהשיתח לחברי הכולל "תפארת זקנים - לוי יצחק" ו"חכמות נשים" תשמ"ט - התועודיות ע' 51: "כאשר יהודים מתאספים ונפגשים יחדיו... פותחים באמירת "א גוטן טאג" לומר שעצם פגישתם יחדיו היא "יום טוב"... ישנה הדגשה יתירה בכה"ל בפגישה זו... כיון שימי החנוכה נקראים "ימים טובים"¹¹.

12) ש"פ מקץ תשנ"ב הערה 26. עיין שם הביאור.

13) שיחת ימי חנוכה - התועודיות תשמ"ח ע' 102. וראה ש"פ מקץ תשמ"ט - התועודיות ע' 86: "כידוע שבמימי חנוכה צריך להרבות בצדקה, כולל גם ביום השבת ע"י מאכל ומשקה [ואדרבה, בנתינת מאכל ומשקה יש עילוי גדול יותר מאשר בנתינת ממון, כדאייתא בגמרא בנוגע למעלת הצדקה דנשים, שנותנות מאכל ומשקה, לגבי האנשים, שנותנים ממון], או צדקה ברוחניות ע"י לימוד התורה, נתינת עצה טובה, וכו'". [ועיין בש"פ יושב תשמ"ח - התועודיות ע' 80: "להעיר ממג"א ריש הל' חנוכה ש"נוהגין הנערים העניים לסבב על הפתחים כו'"]

14) ש"פ יושב תשמ"ט - התועודיות ע' 30: "וכדמשמע מלשון הרמב"ם: "שמגנת ימים האלו שתחלתן ליל חמשה עשרים בכסלו ימי שמחה והל"ל". ושם ע' 34: "וכמובא גם להלכה כו'". ושם הערה 81: "וראה השלמה לשר"ע אדה"ז שם, שלאחרי שמביא הפלוגתא... מסיק: "ולענין מעשה מנהג קדום הוא וכו'". ראה גם ש"פ יושב תשמ"ח - התועודיות ע' 67: "כיון שנמצאים בשנת שמחה... הרי בימי חנוכה... בודאי צריך להוסיף ולהרבות בענין השמחה. ולכן, כדאי ונכון שבשמש ימי חנוכה יערכו בכל מקום ומקום התועודיות ומסיבות ("הקהל") של שמחה, הן לאנשים הן לנשים והן לטף, שבהם יעוררו אודות עניני תורה ומצוות, "נר מצוה ותורה אור" וכו'". ושם הערה 102. ועוד.

15) שם ע' 34. הערה 79: "ויש לומר שלפי דעות אלו (שמחת חנוכה אינה מצוה מדברי סופרים), יש בזה על דרך המעלה דמנהג שמחת הקפות, שהיא למעלה משמחה דניסוך היין (שמפורש חיובו בתורה) וניסוך המים (מדברי סופרים), אף ש"מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה ממיל" (סוה נא, א). ראה לקוטי תורה דרושי סוכות פ"ג, ר"א.

16) שם ע' 34. הערה 79: "בהתאם לזה צריך להיות בימי החנוכה שמחה גדולה. ולא כמו אלו שחושבים ההפך מזה, ומקיים שאין זה נוגע לפועל כו'". וראה התועודיות שם ע' 45: "בפרט לאחרי שישנה כבר ההתעוררות מכ"ק מ"ח אדמ"ר נשיא דורנו, כולל ובמיוחד "קול קורא", אשר, ראיית ה"כותרות" בלבד (עוד לפני העיון בתוכן ה"קול קורא"), החל מה"כותרת" "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה" - מספיקה לפעול התעוררות הכי גדולה, ומתוך שמחה וטוב לבב".

17) ש"פ מקץ תש"נ - התועודיות ע' 86. הערה 69.

מוקדש לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח, ולעילוי נשמת בת דודי מרת רייזל (ראזע) ב"ב צבי הירש ע"ה ריווקין נפטרה ביום י"ב כסלו ה'תשס"ג. נ. צ. ב. ה.

נא לתלות על כותלי בית הכנסת, ומצווה לפרסם בכל מקום! כתובתנו באינטרנט: <http://www.moshiach.net/blind>

יחיא אדוננו מורנו מלך המשיח לעולם ועד

טז. כדי להוסיף בהתעוררות דורות חנוכה - כדאי שתהי' מנורה דלוקה בבית הכנסת (שכולם מתכנסים שם) במשך כל המצת-לעת, אם אין חשש כלל שישחקו התינוקות¹⁹.

יז. בנוגע לבנות - היתה הנהגת בית הרב שהבנות לא הדליקו נרות חנוכה (לא הגדולות ולא הקטנות לפני בת-מצוה [ראה לקמן אות כט]), כי אם יצאו ידי חובתן בזה על ידי אביהן, ואחר כך - בעליהן²⁰.

יח. במקומות שאין אנשים שידליקו נר חנוכה - ישתדלו לכל-הפחות שאשה (או ילדה) תדליק נר חנוכה²¹.

כוחות מיוחדים לחנך

יט. בימי החנוכה²² (מלשון חינוך²³) מקבלים כוחות מיוחדים לחנך²⁴, לחזק ולהחדש את "הנר מצוה ותורה אור"²⁵ עם כל "השטרעם" ותוספת כח הבאים עם ענין החינוך²⁶, ונמשגלים ביותר להוסיף בכל הפעולות דחינוך ילדי ישראל²⁷.

מוסיף והולך

כ. ההתגברות והחינוך מחדש צריך להיות באופן כזה שבכל יום מוסיף והולך באור, אף שביום שלפני זה כבר היה בשלימות מצד ענין החינוך, מכל מקום כשניתוסף עוד יום צריך להוסיף עוד יותר בענין האור²⁸.

כא. ההוספה דכל יום צריכה להיות באופן ד"באין ערוך" ממש (ובפרט בראש חודש²⁹), שההוספה דכל יום צריך להיות בבחי' בלי גבול ביחס לעבודתו ביום האתמול³⁰.

כב. יש להוסיף מיום ליום ("מוסיף והולך"³¹) בהענינים המביאים הגאולה בפועל ובגלוי, ומהם: חינוך האמונה והצפי' לביאת המשיח, עד שנרגש אצלו שכל זמן שמשית לא בא ימיו חסרים, ולהוסיף בלימוד והפצת פנימיות התורה וכיו"ב³².

18 שיחת ד"ך כסלו - בעת "היחידות" תנש"א - התועודיות ע' 48.
 19 ש"פ וישב תש"נ - התועודיות ע' 51 הערה 69.
 20 שם הערה 70.

21 שיחת ל"ג כ"ג כסלו תשמ"ט - התועודיות ע' 23. "אע"פ שמכמה טעמים עדיף שידליק איש ולא אשה".

22 ובקשר ל"זאת חנוכה", ראה ש"פ מקץ, זאת חנוכה תש"ג - התועודיות ע' 89: "ובמיוחד בנוגע לחינוך כפשוטו - להוסיף ביהי' שאת וביהי' עוז בחינוך הנביים והבנות ובהערה 96 שם: כולל גם החיוב ללמד את כל התלמידים אע"פ שאינם יוצאי ירכו (נוסף על חינוך עצמו), בתכלית היחיד והשלימות".

23 ראה שיחת כ"ח כסלו - ל"צבאות ה" תשמ"ט - התועודיות ע' 58: וכיון ש"חנוכה" היינו חינוך, מובן עד כמה ימים אלו שייכים במיוחד לילדי ישראל, שבימי החנוכה יש להוסיף ולחזק אותם, להשפיע בהם תוספת טהרה, שחייהם יהיו יהודיים יותר ודורות יותר בקדושה כו". וראה ש"פ מקץ תשמ"ח - התועודיות ע' 122-3: "חנוכה (מלשון חינוך) ע"ש חנוכה המזבח וחונכת המקדש ע"י החשמונאים בימי הגלות . . . ובימי החנוכה מידי שנה מקבלים כוחות מחודשים לחנך את המזבח ומקדש הרוחני, ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם בתוך חנוכה . . . וענין זה חזר ושנהג בכל חנוכה . . . בכל דור ודור ישנם ה"עומדים עלינו כלותינו", החל מהיציצ'ר והשפח הכפול ומכובל כל הגלות . . . ובימי החנוכה מידי שנה מקבלים כוחות מחודשים לחנך את המזבח ומקדש הרוחני, ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם בתוך כא"א מישראל, ע"י חידוש חינוך ההתקשרות עם התורה ומצוות".

24 שם ע' 123: "כפי שרואים באופן החינוך של ילד קטן: חינוך ענינו להתרגל לדבר חדש ומכיון ש"כל ההתחלות קשות" נצרכים לזה כוחות נעלים יותר מכפי הרגיל, ולכן כשמתחילים לחנך ילד בלימוד, הסדר הוא שנותנים לו "מתנות רבות", דברים היקרים אצלו, "כדי להרגילו להתחיל בלימוד". . . ומזה מובן גם בנוגע לחנוכה המזבח והמקדש בימי חנוכה: מכיון ש"נכנסו יונתם להיכל (ו)טמאו כל השמים שבהיכל" . . . הוצרכו ישראל ל"חנוכה" (חינוך) חדשה, התגברות והמשכה חדשה בחנוכה המזבח והמקדש וכו".

25 שם ע' 124: "ולכן קבעו הנס בנרות - דבר המורה על חינוך והתגברות חדשה ב"נר מצוה ותורה אור".

26 ש"פ מקץ תשמ"ח - התועודיות ע' 124: "ומזה "לוקחים" את הכח לעבודה בתורה ומצוות במשך כל ימות השנה - שלא יהי' באופן "רגיל" שמורגל ללמוד תורה ולקיים מצוות בכל יום כ"דבר ההוה לו תמיד", אלא באופן של התגברות חדשה מתאים לנתינת כח של חנוכה - חינוך חדש". וראה ש"פ מקץ תשמ"ט - התועודיות ע' 84: "ומובן, שבזה נכלל גם חינוך עצמו, החל מהתחלת החינוך ש"משביעין אותו ויהי צדיק כו", וכפירוש הצ"צ ש"משביעין" הוא גם מלשון שובע, היינו, שמשביעים (בש"ן שמאלית) אותו בריבוי כוחות שיוכל להיות צדיק כו".

27 ש"פ וישב תשמ"ח - התועודיות ע' 64.
 28 ש"פ מקץ תשמ"ח - התועודיות ע' 124: "עבודה זו נמשכת במשך שבעה ימים רצופים, הכוללת ימי ימי השבוע (יום ראשון, שני כו' עד שבת), היינו, כל האופנים בעבודת ה' הנחלקים לשבעת ימי השבוע (דכל יומא ויומא עביד עבידתי") - שהעבודה באופן מוסיף והולך ואור היא בכל אופני העבודה וכל ימות השנה" וראה גם שיחת כ"ה כסלו - לתפארת זקנים ו"חכמות נשים" תנש"א - התועודיות ע' 40.

29 ש"פ מקץ תשנ"ב - התועודיות ע' 40: "וכששבת חנוכה (שבו מודגש כללות הענין חזונה) חל בראש חודש, מודגש עוד יותר הוראה ד"מוסיף והולך" - שההוספה היא באי-ערוך לגמרי, ועד באופן של חידוש ממש, בדוגמת החידוש דרגע המולד (ראש חודש מלשון חידוש)".

30 שיחת ה' טבת תשמ"ט - ע' 98-99: עיי"ש בארוכה.
 31 וראה תנש"א שם הערה 19: "ובאופן דפועלה נמשכת גם לאחרי ימי חנוכה - שהיא "מעלין בקודש ונאכר"כ ש(אין מורידין"³² ע"פ מקץ תשנ"ב - התועודיות ע' 40.

לשמוע מה הנרות מספרים³³
 כג. ידוע ומפורסם הפתגם וההוראה (כולל הנתינת כח) דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורינו - "שצריכים להתבונן ולהקשיב לסיפורם של נרות חנוכה" [מען דארף צוקוקן³⁴ און צו הערן וואס די ליכט'לאך דערציילן]³⁵.
 כד. כאשר ילד או ילדה, יבוא לביתו³⁶ יבקש מההורים (והילדים הקטנים יבקשו מאחיהם ואחיותיהם המבוגרים) להוסיף ולספר להם, בכל לילה ולילה, ומה טוב - גם בימים, "וואס די ליכט'לאך דערציילן" (מה הנרות מספרים)³⁷.

כה. ויוסיפו ויספרו להם עוד יותר בעניני יהדות בכלל, ובעניני חנוכה בכלל - סיפורים מדברי ימי ישראל שתוכנם הוא שאשר אף על פי "שאתם המעט מכל העמים", בכל זאת "אתה בחרתנו מכל העמים" והקדוש ברוך הוא נתן לבני ישראל התורה ומצוות³⁸.

שני הצעות לחזק החינוך

כו. בשנים האחרונות הולך ומתדרדר מצב החינוך דילדי ישראל באופן מבהיל ולמרבה הצער כו"³⁹, [לכן] כדאי ונכון לעורר ולהציע, במיוחד בקשר לימי החנוכה שתי הצעות: א) בנוגע להדלקת נר חנוכה, ב) בנוגע למנהג דתנית דמי חנוכה כדלקמן [אות כה, לב]⁴⁰.

כז. התקווה חזקה, אשר הצעות [הנ"ל] - שבודאי יפרסמום בכל מקום ומקום - שתקבלנה בסבר פנים יפות ובשמחה, והעיקר, שתתקיימנה בפועל ממש, "המעשה הוא העיקר"⁴¹.

הדלקת המנוחה על פתח חדרי הילדים

כח. כדאי ונכון שבפתח חדר הילדים [מקדש מעט⁴²] תהי' גם מנורת (והדלקת נר) חנוכה, שעל ידי זה יתוסף יותר בענין החינוך, שכאשר רואים את מנורת החנוכה בפתח החדר שלהם, נעשה רושם חזק יותר בנפשם וכו"⁴³.

כט. "בנוגע לזה שאלו כמה שאלות⁴⁴, ומהם: א) האם כל ילד צריך להדליק⁴⁵? ב) האם צריך להדליק בכל חדר או... שידליקו רק בחדר אחד? ג) האם גם הבנות

33 ראה שיחת כ"ח כסלו - ל"צבאות ה" תשמ"ט - התועודיות ע' 62: "כאן המקום להציע הצעה לקראת ההליכה לבית".

34 ראה ש"פ מקץ תשמ"ט - התועודיות ע' 77 הערה 84: "ד"אף שאין לנו רשות להשתמש (בפתגם) כ"ק מו"ח אדמו"ר "צוהעין ז"ל" לסיפורם של הנרות, ויתירה מזה, שראיית הנרות היא באופן שחודרת כל מציאותו עד שכל מציאותו "נבלעת" בהנרות, כך שאין כאן אלא ראיית הנרות בלבד, כמודגש בדיוק הלשון "אלא לראותם בלבד".

35 שיחת כ"ח כסלו תשמ"ט - התועודיות ע' 47: "ומובן, שההקשבה לסיפורם של הנרות היא כדי שיומשך בעבודת האדם . . . עד למעשה בפועל, "המעשה הוא העיקר". עיין שם בארוכה.
 36 שיחת כ"ח כסלו - ל"צבאות ה" שם: "כאשר כא"א מכב, ילד או ילדה, יבוא לביתו הוא יספר לאביו ולאמו שזה עתה ה' בביהכ"ס . . . ועל כן יש לו בקשה מיוחדת מהורים".

37 שיחת כ"ח כסלו - ל"צבאות ה" שם: "בנוסף לכל הידוע לו אודות חנוכה, ממה שראה בסידור ושמוע מהלמד, מהראש ישיבה ומחבריו".

38 שם: "וכן יוסיפו ויבארו את האמור לעיל שבכל יום ויום צ"ל הוספה "בנר מצוה ותורה אור", לימוד התורה וקיום המצוות. וזה גופא - בחיות, ותוקף, בשמחה "און אין אזא מין געשמאקען אויפ", שגם לאחרי ימי החנוכה ימשיכו להוסיף ב"נר מצוה ותורה אור" בלי שיהי' צורך בהתעוררות לזה".

39 ש"פ וישב תשמ"ח - התועודיות ע' 64: "(הן בחוץ-לארץ והן בארץ-ישראל) . . . ישנם מאות ואלפים כו' מילדי ישראל שאין להם שום מושג בעניני יהדות, תורה ומצוות". ולכן, צו השעה על כא"א להשליך כפי יכלותו ויותר מזה כו' - בחינוך ילדי ישראל ברוח התורה ומצוות, בדרך יעקב, שראל סבא". ראה שם ע' 74-9 בארוכה ובפרטיות.

40 שם ע' 64. ע"ד מעות חנוכה ראה שם ע' 65: "ומנהג זה קשור עם ענין החינוך "כמו חנוך לנער, והוא כמו שמחנכין את הנער כשמתחיל ללמוד ("כשרוצים ללמודו, והוא רחוק מזה, צריך לחנכו, והחינוך הוא במתנות רבות שנותנים לו"). כי בחנוכה הוא התחדשות התורה מחדש אחר גזירת הימים שרצו להשכיחם תורתך, וכשמחנכין אותו הרי אז זורקין לו מעות".

41 שם ע' 68. וראה שיחת ו"ט כסלו תשמ"ח - התועודיות ע' 50: "ומתמת גודל חשיבות הענין - אין שומכים על ההתועדות וע"ק לעורר על ענינים אלו, אלא דוקא בהתועדות זו, שהדברים נשמעים (ע"י לל-תקשורת) גם במקומות אחרים, במדינות אחרות, וגם מעבר לים, ועד לארץ הקודש - כדי שכא"א, בכל מקום שהוא, יתחיל תיכף להתעסק בענינים האמורים, וכל המרבה והזריז בזה - הרי זה משובח! ויהי רצון שכא"א ינצל את דברי ההתעוררות כו".

42 "דובר בארוכה בתקופה האחרונה ע"ד ההצעה שכא"א מישראל למגדול ועד קטן, יעשה את ביתו הפרטי דוגמת "מקדש מעט", שיהי תורה, תפלה, וגמ"ה, כולל מיוחד בנוגע לילדי ישראל - שיעשו כו' בחדרם הפרטי, ע"ז יתן חברים סידור (תפלה), חומש (תורה), וקובץ צדקה (גמ"ח), ובכל יום יום יתפללו בהסידור, וילמדו בהחומש, ויתנו לצדקה (בימי החול, ובערב שבת - ככליך משנה צדקה, גם עבור יום שבת).

43 בהמשך לזה, כדאי ונכון שבפתח חדר הילדים כו".
 44 ש"פ וישב תשמ"ח - התועודיות ע' 64: "עע"ז יתוסף הן בנוגע לילדים . . . והן בנוגע לחדר, "מקדש מעט", ע"ד ומעין ומרגז על חינוך בית המקדש בחנוכה".

45 וראה שיחת כ"ח כסלו - בעת "היחידות" תשמ"ח - התועודיות ע' 91: "ידליקו מנורה גם בחדר הילדים, על הניבים והבנות. ועי"ז יוסיפו בחינוך ורגשות הילדים עצמם, ושל הוריהם, ושל כל אלו שידמנו לבינתם".

46 ראה ש"פ מקץ תשמ"ח - התועודיות ע' 133: "יש להזכיר אודות השאלה המוזרה (שאניה) אלא מצד הנושך כו', שהרי, אילו היו חושבים לרגע א', היו רואים מיד עד כמה מופך הדבר! בנוגע להדלקת נר חנוכה בחדר השינה, שהרי, מפורש בגמרא ובש"ע וכו' שזמן הדלקת ל"ח הוא בזמן שבני ביתו ניעורים, ולא בזמן השינה, וא"כ, מה מקום להדליק בחדר השינה!?

מוקדש לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח, ולעילוי נשמת בת דודי מרת רייזל (ראזנ) ב' ב' צבי הירש ע"ה ריווקין נפטרה ביום י"ב כסלו ה'תשס"ג. ת. נ. צ. ב. ה.

<http://www.moshiach.net/blind> נא לתלות על כותלי בית הכנסת, ומצווה לפרסם בכל מקום! כתובתנו באינטרנט:

י ח י א ד ו נ נ ו מ ו ר נ ו ר ב י נ ו מ ל ך ה מ ש י ח ל ע ו ל ם ו ע ז

ל. מנהג ישראל שמשדלים שהילדים יקבלו מה שיותר מעות חנוכה, ולא רק מהאב, אלא גם משאר בני המשפחה.⁶²

לח. להסביר להם, שנתנית המעות היא כדי שיוסיפו יותר בלימוד התורה כו'.⁶³

לחנך - בנתנית דמי חנוכה - במצות הצדקה

לט. הכוונה בנתנית "דמי חנוכה" היא כדי לתת לילדים אפשרות להוסיף בצדקה.⁶⁴ ויש להסביר להם שנותנים את המעות לרשותם וסומכים עליהם שישתמשו בהמעות באופן המתאים,⁶⁵ ובודאי יתנו מעצמם חלק לצדקה.⁶⁶

פרסומי ניסא

מ. לאחר הפירסום העיקרי על ידי קיום מצות נר חנוכה בבית הכנסת, ואמירת "הנרות הללו" בניגון (או פזמון ופיוט, כנהוג בכמה קהילות)⁶⁷ - כדאי ונכון להוסיף ב"פרסומי ניסא" גם על ידי הדיבור בעניני חנוכה.⁶⁸

מא. הדיבור שבכל יום צריך להיות (לא רק בכללות הענין דחנוכה אלא גם ובמיוחד) בענינו הפרטי של יום זה - ביאור העילוי המיוחד דיום זה (גם לגבי שאר הימים), וזה בא לידי ביטוי במספר הנרות, ובקריאת התורה.⁶⁹

לפרסם הניסים בהתוועדויות של כל יום

מב. יש לראות לנצל ימים אלו, גם כדי לערוך התוועדויות חסידים, או לקרוא לזה בלשון אחר, בכל מקום לפי ענינו, ("אזלת לקרתא הלך בנימוסי"), בכל יום מימי החנוכה, ולדבר שם דברי תורה, ולקבל החלטות טובות.⁷⁰

60 ועי' בש"פ וינא - שיחות קודש תשנ"ב ע' 380: "יש לקיים מנהג זה כדרוש, וממילא הסכום הניתן יהי' גם כן כדרוש, ובאופן שזה פועל התפעלות והתרשמות גם בילדים אלה שעדיין לא קיבלו דמי חנוכה, שבשמעם שהחבר שלחם (או התבאר שלהן) קיבלו כבר דמי חנוכה, או ע"פ שחבטויהו להם כבר הרי זה פועל התרשמות והתפעלות גם ביאר הילדים. ועד שמהוספה זו, נפגלת הוספה בכל הענינים דתורה ומצוות, וכמו כן בכל מנהגי ישראל".
61 ש"פ וינא תשנ"ב - התוועדויות ע' 355-6: "שזה נתן תוספת כח להחדיר את תורתם, הוראותיהם, ומנהגיהם, אל תוך חיי היום-יום הפרטיים. כולל ובמיוחד - גם מנהג ישראל אשר הולך ומתפשט בזמננו זה ללמוד עניני גאולה ועניני משיח, כדי להתכונן ולהכין אחרים לגילוי של הגאולה האמיתית והשלימה".
62 שיחת ז"ך כסלו תשנ"א - בעת "היחידות" - התוועדויות ע' 48: "ובפרט ע"י ההוספה בנתנית מעות חנוכה - כמנהגי ישראל כו'".

63 ש"פ וישב תשנ"ח - התוועדויות ע' 65.
64 שיחת כ"ח כסלו - התוועדויות תשמ"ט ע' 4-63: "כלומר: הכסף שנותנים לכאור"א מכס אמנם נעשה שלו, אבל כאשר נוסף לו כסף, ובמיוחד כסף שלא שיער שיתנו לו - הרי זה על מנת שיתן צדקה. כפי שבביל מה צריך ילד יהודי כסף... הרי הוא סמוך על שלוחן הוריו, אביו, בדרך כלל, מרויח את הכסף ואמו קונה לו את כל הדרוש... ויש לו "לחם לאכול" ו"יגד ללבוש", ועאכ"כ - בית לדור בו ולמצוא בו מחסה, וכן ספרים ללמוד בהם כו' ואם כן, מובן שעיקר השימוש בכסף הוא - לעשות בו מצוות שאפשר לקיימן בממון, ולכל ראש - מצות הצדקה. ובפרט ע"פ דברי אדמו"ר הזקן דא"ע ששיעור מצות הצדקה הוא לכל הפחות מעשר, ומה טוב - חומש, ב"ז בזמן הזה, כדי לבטל לגמרי את היצר"ר שזוהי החולאת דזמן הגלות ר"ל, יש להוסיף בצדקה עוד יותר מחומש כמ"ש "וחטאך בצדקה פרוק", לפרוק ולפדות אנפש... מהדברים הבטלי רצונו ע"י ריבוי מצוות, החל מנתניה לצדקה וליבוי".

65 שיחת ליל כ"ג כסלו - התוועדויות תשמ"ט ע' 23: "...להיות ממון שלהם, וסומכים עליהם שישתמשו בהמעות באופן המתאים לילדי ישראל, ובאופן המתאים ליר"ח דחנוכה שפועל על כל השנה כולה, ונוסף לכך ששתמשו בהמעות להצרכים שלהם (צרכי חיל, ועאכ"כ צרכי קודש), בוודאי יזכרו גם אודות המצווה "ואהבת לרעך כמוך", ויתנו חלק מהמעות לצדקה, ובפרט ע"פ המבואר בדורותי חסידות (ובמיוחד בדורותי הצ"צ שדפסו באור התורה) שענין הצדקה שייך במיוחד לחנוכה".
66 וראה ש"פ מקץ תשנ"ט - התוועדויות ע' 91: "שבודאי ישתמשו בזה שבביל להוסיף בה"מקדש" הפרטי שלהם, בביתם ובחדרם הפרטי וכו'". וראה גם שיחת ז"ך כסלו תשנ"א - בעת "היחידות" - התוועדויות ע' 48: "שחינוכם היא באופן שכשמקבלים ממון לרשותם, מנצלים חלק גדול ממנו עבור עניני צדקה, ועניני מצוות בכלל".
67 ויה"ר שתיקף ומיד יוכלו לנצל "מעות חנוכה" לנדבת ביהמ"ק השלישי, כפי שמצינו בנדבת המשכן שבמדבר שנתחייבו בזה אנשים נשים וטף, ועד"ז בנוגע לבנין המקדש".
68 ש"פ וישב תשמ"ט - התוועדויות ע' 35. ושם ע' 34-5: "ולהסביר ולהדגיש לילדים, שהמעות ניתנים לרשותם, ונעשית שלהם, על מנת לעשות בהם מה שלבם, לב יהודי, חפץ. ובודאי יתנו מעצמם חלק לצדקה".
69 "נהרא נהרא ופשיטי". להעיר משיחת כ"ח כסלו - ל"צבאות ה" - תשמ"ט - התוועדויות ע' 58: "אמירת הנרות הללו (או פזמונים ושיירים אחרים וכו')".
70 יום א' דחנוכה תשמ"ח - התוועדויות ע' 98. ושם ע' 98-9: "החייב ד'פרסומי ניסא" ע"פ הלכה הוא ע"י הלקחת נר חנוכה (כולל גם הענין ד"הלל והודאה", "לקרות הלל ולומר על הניסים בהודאה" (בהחללה וברכת המזון), וקריאת התורה), אבל אע"פ, מובן וגם פשוט, שיש מקום לענין של "פרסומי ניסא" גם ע"י הדיבור בעניני חנוכה.

71...להעיר, שאף שלא מצינו שבימי חנוכה קיבלו קהילות ברבים לדרוש בעניני חנוכה (ואדרבה: ידוע שב"ק מ"ח אדמו"ר ה' נהג (כמו אביו) להדליק נר חנוכה בביתו פנימה, במעמד בני המשפחה בלבד) (הערה 15: ובטעם דלכאורה, הפרסום דביבוי ה"ע עיקר) - אולי "ל שלא רצו לקבוע ענינים נוספים ב"פרסומי ניסא" כדי שלא להחליש תוקף הפרסום (באופן כ"כ חידוש כו') בענין העיקרי, הדלקת נר חנוכה] - במ"מ, מכין שכבר התאספו והתקהלו כ"כ עשירי משרא לתיפלה והדלקת נר חנוכה ביהמ"ק הכנסת (נוסף לכך שכא"ח מדליק נר חנוכה בביתו, באופן ד'פרסומי ניסא" וכו'), ולא עוד, אלא, שרצונם וחפצם של המתאספים לשמוע מעניני ידומה (בהלכה או באגדה וכו') - אין סיבה שלא (ואדרבה, דבר טוב ונכון ביותר) לנצל מעמד זה כדי להוסיף ב"פרסומי ניסא" ע"י הדיבור בעניני חנוכה... ובהדגשה יתרה בשנה זו: שנת הקהל... ושנת השמחה וכו'".
69 משיחות ימי החנוכה תשמ"ח - התוועדויות ע' 100. ועי' שאר בארוע במעלת כל יום.

צריכות להדליק? יש לעיין ולבדוק בכל מקום לגופו של ענין את התוצאה בפועל, באיזה אופן יוסיפו בחינך".⁴⁶

ל. הני"ל הוא] נוסף לכך שבודאי יסבירו הילדים התוכן והמשמעות דהדלקת נרות חנוכה, בסגנון המובן להם.⁴⁷

נתנית דמי חנוכה (בכל ימי החנוכה)

לא. מנהג ישראל (תורה היא) שבימי חנוכה נותנים דמי (דוקא⁴⁸) חנוכה לילדים. וכן נהגו רבותינו נשיאינו (בליל נר הרביעי או החמישי), וכן נהג כ"ק מו"ח אדמו"ר לתת דמי חנוכה לבנותיו, גם לאחר הנשואין, וגם לחתניו.⁴⁹

לב. כדאי ונכון לעורר שיתנו מעות חנוכה לילדים [מה טובם]⁵⁰ בכל ימי חנוכה [אן על כל פנים שני פעמים במשך ימי החנוכה].⁵¹

לג. [הני"ל הוא] לבד בשבת, (גם לא בדבר המותר - גזירה כו')⁵³, ובערב שבת⁵⁴ או ביום ראשון, יתנו גם עבור שבת [בנוגע להנתינה במוצאי שבת בכלל ראה בהערה]⁵⁵.

לד. וכדי לקיים גם הוראת רבותינו נשיאינו לתת דמי חנוכה "בליל נר הרביעי או החמישי"⁵⁷, - אזי העצה היעוצה שבליל נר הרביעי או החמישי יתנו כפליים, או ג' פעמים ככה, אופן של חידוש⁵⁸.

לה. נתנית דמי חנוכה תהי' באופן, שהמקבל נעשה שמח על ידי זה, ועד לשמחה כזו - שאפי' בחנוכה (ואפי' לדעת הרמב"ם שבכל ימי החנוכה צריך להיות שמחה) - תהי' ניכרת הוספה בשמחה על ידי קבלת דמי-חנוכה.⁵⁹

לו. יש לחלק דמי חנוכה - בפרסום המתאים - ועוד בהוספה והרחבה על ידי הוספה בנתנית "דמי חנוכה" בריבוי, שמלבד זאת שעל ידי זה מיתוסף בשמחתן של הילדים⁶⁰ הנה על ידי זה מתקשר עוד יותר עם רבותינו נשיאנו.⁶¹

...אין זה בגדר של "חדר שינה", מכיון שמלבד השינה משתמשים הילדים בחדרם גם עבור שאר צרכיהם, כולל ובמיוחד - לימוד התורה, תפילה, נתנית הצדקה וכו', כמדובר בארוע כ"כ פאעמים שחודי הילדים צריכים להיות בחינם "מקדש מעט".
45 ראה ש"פ וינא תשנ"א הערה 110: "כמנהג כמה מישראל שגם הבנים הקטנים מדליקים נר חנוכה".

46 שיחת כ"ד כסלו - בעת "היחידות" תשמ"ח - התוועדויות ע' 91. ושם: "ע"ד שלכל המצוות יש תוצאה במעשה בפועל... ע"ז בנד"ד: להדלקת המנורה בחדר הילדים ישנה מטרה, והיא הוספה בפיסומי ניסא והשפעה על חינוך הילדים, וא"כ יש לבדוק באיזה אופן המטרה התבצע טוב יותר".
47 ש"פ וישב תשמ"ח - התוועדויות ע' 64.
48 ראה שיחת ז"ך כסלו תשנ"א - בעת "היחידות" - התוועדויות ע' 48: "מנהג ישראל ליתן "מעות חנוכה", "מעות" (ממון) דוקא, שבו יכול לקנות חיי נפשו, כל מה שלבו רוצה וחפץ, ולכל ראש, נותן מהממון לצדקה, "שמקרבת הגאולה".
49 ש"פ וישב תשמ"ח - התוועדויות ע' 65. וראה שיחת כ"ד כסלו - בעת "היחידות" תשמ"ח - התוועדויות ע' 90: "גם בניס ובנות מבוגרים וכו'י, כמנהג כמה משפחות".
50 ש"פ וישב תשנ"ג - התוועדויות ע' 51: "ובפרט שההורים בטבע רוצים שלילדיהם יהי' תענוג גם ע"י קבלת דמי חנוכה". ושיחת כ"ח כסלו - ל"צבאות ה" תשנ"ג - התוועדויות ע' 63.
51 ש"פ וישב תשנ"ט - התוועדויות ע' 51. ושיחת כ"ח כסלו - ל"צבאות ה" ע' 63. וראה ש"פ וישב תשנ"ט - התוועדויות ע' 34-35: "ובשנה זו - להוסיף בזה, הן בכמות הנתנה, והן בימים שבהם נותנים "מעות חנוכה", שבנוסף לימים הרגילים בזה (כל חד וחד לפי מנהגו), יוסיפו ליתן ביומי ימים, וכל המקדים הרי זה משובח". וראה שיחת כ"ד כסלו - בעת "היחידות" תשמ"ח - התוועדויות ע' 90: "למרות שהמנהג הפשוט הוא ליתן דמי חנוכה פעם אחת או פעמיים (פעמיים) פעמים... מ"מ בשנה זו שיהא שנת השמחה ושנת הקהל, יתעדלו לתת דמי חנוכה כל שמונת הימים, ובודאי שיהי' לזה השפעה הכי טובה והכי פעילה לחינוך הילדים".
52 ש"פ וישב תשמ"ח - התוועדויות ע' 65.
53 ש"פ וישב תשנ"ג - התוועדויות ע' 51.
54 ראה בשיחת כ"ח כסלו - ל"צבאות ה" תשנ"ג - התוועדויות ע' 63: "ומה טוב - בכל יום (וכלול גם בערב שבת - לפני כניסת השבת)".

55 ראה שיחת ליל כ"ג כסלו תשמ"ט - התוועדויות ע' 23: "בקביעות שנה זו שלילה הראשון דחנוכה הוא במוצאי שבת, כדאי להמנע מנתנית מעות חנוכה במוצאי שבת שלא להכנס לספיכות בנוגע לטלטול המעות לפני הדלה כו', ומוטב שיתנו מעות חנוכה בלילה השני. וכשיבטיחו ויודיעו הילדים שיקבלו מעות חנוכה מחר, ובהוספה על מה שמקבלים בכל שנה - בודאי לא תהי' להם תרעומת על שדוחים נתנית מעות חנוכה מנר ראשון לנר שני".
56 ראה שיחת כ"ד כסלו - בעת "היחידות" תשמ"ח - התוועדויות ע' 91: "מובן ופשוט - שיש לתת דמי חנוכה גם בקשר לשבת - כפי שמדליקים נרות החנוכה בערב שבת. וכמו"כ יש לתת ענין החינוך שבת עם הדלקת הנרות, עבור נר יום ראשון, ולאילו הנהיגם שלא לתת כסף במוצאי שבת - במד"ד שהמדובר אודות דבר מצוה (המשפיע על חינוך הילדים, כ"ל), ובפרט שאפשר לשוחח אודות הנתניה במוצאי שבת, ולתת בפועל ביום ראשון בבוקר לאחר עלות השחר ופ"ה התמה".
57 ש"פ וישב תשמ"ח - התוועדויות ע' 65-66: "במנהג רבותינו נשיאינו בנתנית דמי חנוכה ישנה גם הגבלה דנתנית פעם אחת - בליל נר הרביעי או החמישי, ועפ"ז, אין מקום, לכאורה, להנהיג נתנית דמי חנוכה בכל יום. ובטעם הדבר - דלכאורה, מכיון שמנהג זה קשור עם ענין החינוך, מדוע לא נהגו כן בכל יום - יש לומר, כדי שלא יעשה דבר הרגיל, שאז, אין זה מעורר התפעלות והתרגשות כ"כ כמו דבר חדש ממש.
...וכדי לקיים גם הוראת רבותינו... כולל גם שיללת החשש שיהי' דבר הרגיל אזי עצה היעוצה וכו'".

58 ש"פ וישב תשמ"ח - התוועדויות ע' 66.
59 זאת חנוכה תשנ"ב - שיחות קודש ע' 474.

מוקדש לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח, ולעילוי נשמת בת דודי מרת רייזל (ראזי) ב"ר צבי הירש ע"ה ריווקין נפטרה ביום י"ב כסלו ה'תשס"ג. ת. נ. צ. ב. ה.

נא לתלות על כותלי בית הכנסת, ומצווה לפרסם בכל מקום! כתובתנו באינטרנט: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו מלך המשיח לעולם ועד

נ. מהענינים העיקריים דחנוכה שצריך להיות השתדלות מיוחדת אפילו על הספק כו', בכל מקום שידו מגעת, בנוגע לאלה מבני ישראל אשר מסיבות שונות ומשונות נמצאים הם "מבחוץ" לעניני יהדות⁷⁹.

נא. להשתדל בנוגע להדלקת נר חנוכה בכל בתי בני ישראל, וכן הדלקת נר חנוכה במקומות ציבוריים ופומביים להדגיש הענין ד"פרסומי ניסא" (כמדובר בשנים שלפני זה)⁸⁰.

נב. יש להסביר לכל יהודי (מי שיהי' ובאיזה מצב שיהי') שהוא חלק מ"מגורת זהב" ולכן עליו לעמוד בקומה זקופה ובגאון יעקב בעניני יהדות, ולא להתבייש חס ושלום ביהדותו, אדרבה - להתגאות בזה, ולהראות בהנהגתו בחיי היום-יום, שמתנהג בדרך התורה⁸¹.

נג. להסביר התוכן והמשמעות דחנוכה בסגנון המובן גם לנשים, באופן שיפעל אצלן בנוגע לתפקידן המיוחד בהנהגת הבית, "עקרת הבית", היינו, שהתוכן דחנוכה יחדור בכל פרטי הענינים דהנהגת הבית על כל השינויים שבהם⁸².

נד. בודאי ינצלו את הזמן שנשאר עדיין בימי החנוכה, להאיר בכל העולם כולו, הן בארץ ישראל והן בחוץ לארץ, מקצה העולם ועד קצהו, להאיר על ידי נר חנוכה כפשוטו, ולהאיר ב"נר מצוה ותורה אור" עד לשמן שבתורה, פנימיות התורה⁸³.

ז' מצוות

נח. הלימוד ד"על פתח ביתו מבחוץ" "עד דכליא ריגלא דתרמודאי" באופן רחב יותר: שמנצלים את ההתעוררות דימי חנוכה⁸⁴, להשפיע על אומות העולם בנוגע לשבע מצוות בני נח כולל גם אלו שהם לעת עתה "תרמודאי" שגם הם יתפכו לטוב⁸⁵.

הכנה להגאולה

נו. להתכונן לגאולה האמיתית והשלימה, ובלשון כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דרנו "ענודו הכן כולכם", ובימי חנוכה שהם שמונה⁸⁶ ימים, תהי' ההדגשה ב"עמדו הכן כולכם" בנוגע לרבים, ועד - כלל ישראל (ובנוגע לרבים יש צורך בכמה ימים)⁸⁷.

78) ראה ש"פ מקץ תשמ"א - התוועדות ע' 71: "להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בכל הפעולות ד"מבצע חנוכה", ככל פרטי הענינים שבוה (כמדובר בארוכה בשנים שלפנ"ז), ובפרט שכבר עסקו בזה בשנים שלפנ"ז, ובהצלחה רבה, ועד להצלחה שלמעלה מן המשוער, כולל ובמיוחד בימי החנוכה בשנה שעברה, אשר, לאחרי גודל ההצלחה התפלאו בעצמם מדוע לא תפסו ("פארוואס האט מען זיך ניט געכאפט") בשנים שלפנ"ז שיוכלים לפעול באופן כזה, ובודאי שבשנה זו יוסיפו בזה עוד יותר, ובלשון היודיע "תן לתכם ויחכם עירי".

79) שיחת ליל כ"ג סללו תשמ"ט - התוועדות ע' 22.
80) ד"פ וישב תשמ"ח - התוועדות ע' 64: "נוסף על הפעולות בנוגע להדלקת נר חנוכה כו".
81) מוצאי כ' סללו - בעת ה"יחודות" - תשמ"ט - התוועדות ע' 15-16: "ההנהגות כח לזה (להאיר את העולם) מקבלים מהמנורה שהדליקו בבית המקדש, אשר למרות שנמצאים אנו בזמן הגלות, ואין לנו בית המקדש כמו גם הדלקת הנרות, הרי, הדלקת הנרות בבית שני, עם היותה לפני רבות בשנים, משפיעה עד עצם היום הזה!"
82) שיחת ליל כ"ג סללו תשמ"ט - התוועדות ע' 23: "כפי שנכללים בהי"ח דחנוכה שהוא **שמונה ימים**, שכולל כל השינויים האפשריים **דשבעת ימי השבוע**, וכיון שישנם גם הענינים הקשורים עם ערב שבת ("מעלי שבתא") ומוצאי שבת, צריך **יום נוסף** על שבעת ימי השבוע שמונה ימים".

83) ש"פ מקץ תשמ"ט - התוועדות ע' 77. ושם ע' 84: "יש מקום לשק"ט היכן נוגע ומוכרח יותר ל"שטורעם" בעניני חנוכה, בארץ ישראל (על מעלת הקדושה, גם בזמן הזה) או בחוץ לארץ (שאין בה הקדושה דארץ ישראל), אבל, חבל על הזמן של השק"ט בדבר, ומוטב להדגיש שבשתיים, הן בא"י והן בחו"ל, יעסקו בכל ה"שטורעם".

84) ש"פ וישב תשמ"ג - התוועדות ע' 52: "שנוסף לכוונתו בד' אמות של תורה ושל מצוות, ועבודה שקשורה עם יהודים ויהדות הוא "יוצא" לעולם, ובכל נברא הוא מגלה כבודו של הקב"ה וכמדומ"ל כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא בראו אלא לכבודו החל מכללות מין המדבר, כולל גם אומות העולם, ע"ז שמשפיע גם בנוגע לשבע מצוות וכו'".

85) ש"פ וישב תשמ"ג - התוועדות ע' 52.
86) ש"פ וישלח, ט"ב סללו תשמ"ט - התוועדות ע' 437-8. ושם הערה 88: "ונקבע על נס השמן במנורה דביהמ"ק שיש בה שבעה קנים שרומזת לשבעת הסוגים דבניי שנמשלו ל"מגורת זהב כולה".

87) ראה ש"פ וישלח, ט"ב סללו תשמ"ט - התוועדות ע' 444: "ובהקדמה - שיש זמנים המסוגלים יותר להתעוררות כו' בענין מסויים, אף שבודאי יכולים (וצריכים) לעסוק בזה בשאר הזמנים". ושם: "זאת ועוד: נוסף על הענין הסגולי, הרי, מובן וגם פשוט שנקל יותר לפעול על עצמו מאשר לפעול על הרבים, ובמילא, בנוגע לעצמו מספיק יום אחד, ואילו בנוגע לרבים יש צורך בכמה ימים.

ולדוגמא - ע"ד הצחות - כאשר משהו רוצה לפעול הענין ד"עמדו הכן כולכם" אצל כמה אנשים, יכולים לטעון לו: "מי שמ"י? פלוני (ולא אתה) צריך לפעול ענין זה! ולכן, העצה היעוצה - לפעול בענין זה במשך כמה ימים, ביום הראשון יהי' פלוני ה"וישב-ראש", וביום השני יהי' ה"וישב-ראש" משהו אחר, וכי"ב".

88) ש"פ וישלח, ט"ב סללו תשמ"ט - התוועדות ע' 437.
ע"ד ההכנה בנוגע לכל יחיד ויחיד להגאולה, וראה לעיל ל"ט סללו".

מג. ובעיקר - לדבר בענין פרסומי ניסא⁷¹, בכל הניסים שהקדוש ברוך הוא עושה לבני ישראל - "בימים ההם בזמן הזה" מתוך ידיעה שהפרסומי ניסא שהקדוש ברוך הוא עושה בזמנינו נוגע (וקשורה) להבאת הגאולה בפועל ממש⁷².

דמי חנוכה במסיבות חנוכה

מד. כל משפחה יתאספו בימי חנוכה, כידוע המנהג אצל רבותינו נשיאנו ש"באחד מלילי חנוכה היו עושין כעין "פאבריינגען" עם בני הבית כו" ולחלק (גם) שם "מעות חנוכה"⁷³.

מה. כדאי לכנס גם את הילדים בהמוסדות חינוך (לפי תנאי המקום והזמן) במשך ימי חנוכה ולדבר אודות עניני חנוכה עם החלטות טובות בזה, בתורה בעבודה ובגמילות חסדים, כדי לעוררם ולהוסיף בחינוכם, ובמעמד זה יתנו להם מעות חנוכה⁷⁴.

מו. יש לעשות כן גם בכל מקום של משרה ועבודה כולל ובמיוחד אלה הקשורים עם משרה שבגללה צריכים להמצא במקום מיוחד, ועל דרך זה אלה שנמצאים בבית הרופאים, וכיוצא בזה, ולחלק "מעות חנוכה"⁷⁴.

להאיר את החוץ

מז. הלימוד מנרות חנוכה - שמיד בלילה הראשון (בתחילת החינוך שלו ובני ביתו) אף אל פי שמדליק רק נר אחד (שפחות מזה לא שייך), הרי בנוגע למקום הנרות, צריך להדליקו באופן כזה שאיר את ה"חוץ"⁷⁵.

מח. ההדלקה "בחוץ" צריכה להיות החל מה"חוץ" שישנו אצל כל אחד בפרט, שעושה גם את כל מעשיך לשם שמים ובכל דרכיך דעה, עד שגם בענינים שבהם לכאורה שייך רק "סור מרע", הוא עושה כל התלוי בו (באופן המותר על פי שולחן ערוך) שימצא אותם עם דבר של תועלת וענינים של זכות⁷⁶.

מט. וגם בנוגע להשפעה על בני ביתו, שאינו מסתפק בכך שמחזק הקשר עם ילדיו על ידי לימוד התורה איתם, אלא הוא גם מחנך בנוגע לעניני יהדות בכלל, כולל לחנך בניו ובנותיו לפני בר ובת מצוה בנוגע מצוות האחרות דחנוכה⁷⁷.

70) ש"פ וישב תשמ"ב - התוועדות ע' 408-9. וראה ש"פ וישב בשיחות קודש תשמ"ב ע' 429: "כולל עריכת היתוועדות חסידותיות גדולות בכל ימי החנוכה, באופן הכי טוב, הכי עמוק, רחב והכי גדול, ומתוך שמחה וטוב לבב. ואפי' בנוגע לאלה ש"נבחרים" מהשם "פאבריינגען", הרי לא נוגע מהו השם שיקראו לה, העיקר הוא המעשה בפועל - שיתכנסו יחד כמה וכמה מישראל, ושידברו שם אודות עניני יהדות, והתעוררות להוסיף בעניני תורה ומצוות, וכמו-כן בהפצת היקרות, נוסף לקיום המצוות בפועל במשך שיקימו במשך התוועדות".

71) עיין שם - התוועדות ע' 408: "שחסידי יכול לטעון, שחינכו אותו לכן, שכל עניני הוא - לימוד התורה, אין לו זמן כלל לענינים אחרים, כולל גם מופתים, עד שהם אינם תופסים אצלו מקום כ"י. ראשית, צריכה להיות ההכרה והודאה לה' על הניסים שהוא עושה. ובפרט כאשר עומדים בסמיכות לימי החנוכה שענינם הוא "פרסומי ניסא" - ממילא אפילו את"ל שבשאר ימי השנה לא צריכה להיות כזו הדגשה בענין של פרסומי ניסא . . הרי בימי חנוכה צריך להיות פרסומי ניסא וכו'".

72) ש"פ וישב תשמ"ב - התוועדות ע' 408-9. וראה בשיחות קודש תשמ"ב שם ע' 428. "ענין זה נוגע לביאת משיח צדיקנו כדאיאת בגמ', ש"ביקש הקב"ה לעשות חזקיהו משיח . . אמרה מדת הדין לפני הקב"ה, רבש"ע, ומה דוד מלך ישראל שאמר כמה שירות ותשבחות לפניך לא עשיתו משיח, חזקי" שעשית לו כל הניסים הללו ולא אמר שירה לפניך תעשהו משיח", היינו, שאף ש"ביקש הקב"ה לעשות חזקיהו משיח", הרי מכיון שחזקי" לא שם לב **כדוד** | היינו שודאי שם לב, אבל לא ה' זה כפי הנדרש מחזקי" (לוי"ט דעם פארנעם פון חזקי")! לניסים שהקב"ה עשה לו, לא זכה שמשיח יבוא בימיו, היינו, שהוא יהי' משיח!

ועמה מובן לענינו, שנוסף על הענין דהכרת הטוב, שלכן יש להודות להקב"ה על הניסים שהוא עושה עמנו, מיתוסף בזה עוד ענין עיקרי - **שה נוגע לזירוז ביאת משיח צדיקנו!**

73) ש"פ וישב תשמ"ט - התוועדות ע' 35.
74) ש"פ שיחת ליל כ"ג סללו - שם ע' 24. ועיין שיחת כ"ו סללו תשמ"ג - התוועדות ע' 59: "מכיון שנותנים לילדים בגשמיות, יש מקום לתת גם לאלו השייכים לזה ברוחניות (וגם מצד הגשמיות שבנתניהם -זו - יש לה שייכות למבוגרים)".

75) ש"פ מקץ תשמ"ח - התוועדות ע' 126-7: "ובמילא טוען הוא: מכיון שגרות חנוכה גופא מלמדים שהעבודה צ"ל בסדר והדרגה, מן הקל אל הכבד - הרי מזה ראי' שלכל ראש צריך להאיר אצל בני ביתו בשלימות, ורק אח"כ יתעסק להאיר את ה"חוץ".

ועל זה בא הלימוד מתחנה שהיפך הוא הנכון: הגם שבנוגע למספר הנרות צ"ל העבודה מן הקל אל הכבד, מ"מ, בנוגע למקום הנרות . . וכאן שאלת השאלה: הן אמת שזוהי ההוראה דחנוכה, אבל מנין לו הכח להאיר את החוץ, כשיש לו רק נר אחד בלבד? והמענה לזה - בפשטות: הן אמת שמצד כוחותיו הוא, כחות מוגבלים, אין הדבר באפשרותו - אולם, הרי, נר חנוכה היא מצוה שניתנה ע"י הקב"ה כו'.

[וזהו גם הביאור בנוגע לריבוי ענינים שנדרשים מיהודי אף שמצד גדרי העולם קשה לקיימם - כ"י, מציאיתו של יהודי, ובפרט ע"י קיום המצוות של הקב"ה, היא - שיש לו את הכח לעשות דברים כאלו שמצד גדרי העולם הם קשים מאד, ועד - לענינים הפכיים]. עיי"ש בארוכה.

76) ש"פ וישב תשמ"ג - התוועדות ע' 51.

77) שם: "דאף הן היו באותו הנס, ואדרבה - עיקר הנס הי' ע"י אשה". ושם: "שעבודה זו בחנוכה בחוץ" (בערך לעניני קדושה - בדיוק) כולל גם, קיום המנהג דניתנת "דמי חנוכה" לילדים [מבנה רבותינו נשיאינו] ולא לעשות את החשבון, שמכיון שעיקר הקשר איתם הוא ע"י לימוד התורה, אזי לא נוגע כ"כ קיום מנהג ישראל, אלא - חנוכה מלמד שההשפעה צריכה להיות גם בעניני הרשות".